

Sivistyslautakunta

§ 116

15.10.2020

Sivistyslautakunta**15.10.2020****AIKA**

15.10.2020 klo 16:00 - 18:43

PAIKKA

Kaupungintalo valtuustosali

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
116	Kokouksen avaus, laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	222
117	Pöytäkirjan tarkastajat	223
118	Eesityslistan hyväksyminen	224
119	Nuorisopalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021-2024	225
120	Varhaiskasvatustaloussuunnitelmaesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021 – 2024	227
121	Opetus- ja kulttuuriministeriön varhaiskasvatustaloussuunnitelmaesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021 – 2024	230
122	Opetus- ja kulttuuriministeriön varhaiskasvatustaloussuunnitelmaesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021 – 2024	232
123	Koulutustaloussuunnitelmaesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021-2024	234
124	Yleissivistävän koulutuksen talousraportti 30.8.2020	239
125	Luokanopettajan sivutoimi-ilmoitus	241
126	Sivistysjohtajan tilannekatsaus	242
127	Sivistyslautakunnan viranhaltijapäätökset	243

Sivistyslautakunta

§ 116

15.10.2020

Sivistyslautakunta**15.10.2020****OSALLISTUJAT**

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Haapakoski Kaisa	16.00 - 18.43	Puheenjohtaja	
	Uusikylä Tapani	16.00 - 18.43	Varapj.	
	Hautakoski Jani	16.00 - 18.43	Jäsen	
	Isosalo Helena	16.00 - 18.43	Jäsen	
	Orpana Markku	16:47 - 18.43	Jäsen	
	Säkkinen Tuulia	16.00 - 18.43	Jäsen	
	Autio Eveliina	16.00 - 18.43	Varajäsen	Timo Ahvenaisen varajäsen
	Vähäkangas Meri	16.00 - 18.43	Varajäsen	Sanna Häggmanin varajäsen
	Törmälä Juha	16.00 - 18:42	Varajäsen	Maria Sorviston varajäsen
POISSA	Ahvenainen Timo		Jäsen	
	Häggman Sanna		Jäsen	
	Sorvisto Maria		Jäsen	
LÄSNÄOLO- JA PUHEOIKEUS				
	Kallio Tuomo	16.00 - 18.43	Asiantuntija	
	Männistö Elisa	16.00 - 16:31	Asiantuntija	Asiantuntija § 119
	Ranta-Nilkku Marja	16:31 - 17:05	Asiantuntija	Asiantuntija § 120-121
	Ylimäki Jouko	16.00 - 18.43	Kaupunginhallituksen edustaja	
	Kant Juulia	16.00 - 18.43	Nuorisovaltuuston edustaja	
	Perttu Kai	16.00 - 18.43	Esittelijä	
	Seppälä Minna	16.00 - 18.43	Pöytäkirjanpitäjä	

ALLEKIRJOITUKSETKaisa Haapakoski
PuheenjohtajaMinna Seppälä
Pöytäkirjanpitäjä**KÄSITELLYT ASIAT**

116 - 127

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Pöytäkirja tarkastettiin koulutoimistolla 16.10.2020

Tapani Uusikylä

Helena Isosalo

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄPöytäkirja asetetaan nähtäville Ylivieskan kaupungin kotisivuille
20.10.2020

Pöytäkirjan tarkastajat:

Kokouksen avaus, laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 116

Hallintosäännön 135 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään, mikäli mahdollista, vähintään kolmea (3) päivää ennen kokousta.

Kuntalain 103 §:n mukaan toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

SIVISTYSJOHTAJA: Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

PÄÄTÖS: Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajat

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 117

SIVISTYSJOHTAJA: Lautakunta valitsee pöytäkirjan tarkastajiksi Maria Sorviston (varalla Eveliina Autio) ja Markku Orpanan (varalla Helena Isosalo).

Tarkastus tapahtuu koulutoimistolla viimeistään tiistaina 20.10.2020 klo 9.00 mennessä.

Tarkastamisen jälkeen kokouksen pöytäkirja julkaistaan ja on nähtävänä kaupungin kotisivuilla www.ylivieska.fi > Esityslistat ja pöytäkirjat.

Pöytäkirjan tarkastajat toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Mikäli pöytäkirjan tarkastajaksi valittu henkilö on esteellinen tai estynyt käsittelemään jotakin asiaa, tarkastaa pöytäkirjan kyseisen asian osalta varalle valittu henkilö.

PÄÄTÖS: Lautakunta valitsi pöytäkirjan tarkastajiksi Tapani Uusikylän (varalla Eveliina Autio) ja Helena Isosalon (varalla Meri Vähäkangas) ja muilta osin hyväksyttiin.

Esityslistan hyväksyminen

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 118

SIVISTYSJOHTAJA: Lautakunta hyväksyy laaditun esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Nuorisopalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021-2024

385/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 119

(Asian valmistelija Elisa Männistö, puh 044 4294 355)

Vuoden 2021 talousarvion sitovat laadintaohjeet ja talousarviokehys hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 31.8.2020. Kuntalain mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kaupunginhallitus edellyttää, että talousarvion yhteydessä esitettäviä toiminnallisia tavoitteita asetettaessa otetaan huomioon kaupunkimme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman tavoitteet.

Kaupunginhallituksen hyväksymä nuorisopalveluiden vuoden 2021 talousarviokehys on:

	menot	tulot	netto
TA 2020	-659 913	275 100	-384 813
TA-kehys 2021	-666 913	275 100	-391 813
muutos %	1,06 %	0 %	2,47 %

Annetussa raamissa on huomioitu palkkojen nousu, mutta nuorisotyön kehittämistä palvelujen kautta ei ole huomioitu raamissa. Kuntakokeilu tuo uusia haasteita nuorten työllistämispalveluja silmällä pitäen, Ohjaamon rooli alle 30-vuotiaiden osalta työllisyyden kuntakokeilussa on keskeinen. Lisäksi raamiin sisältyy kouluilla tehtävän nuorisotyön hanke, tavoitteena on saada kaksi nuorisonohjaajaa työskentelemään peruskouluissa. Näihin hankkeisiin on suuri tarve koronan koululaisiin kohdistuvien vaikutusten ja uusien koulujen myötä tulevien luokka- ym. järjestelyjen takia. Nämä kaikki on budjetoitu hankkeiden kautta, rahoituksen toteutumiseen talousarvion mukaisesti vaikuttaa loppuvuodesta saatavat hankepää tökset.

Nuorisotilastot.fi –sivusto julkaisee tietoja Suomessa tehtävästä nuorisotyöstä ja kuntien panostuksesta nuorisotyöhön. Suomessa käytetään keskimäärin 103 euroa/nuori nuorisotyöhön. Ylivieskassa käytetään nuorisotyöhön uudella ehdotetulla raamilla 69,58 euroa/nuori. Matka keskimääräänkin on siis vielä pitkä.

	menot	tulot	netto
Uusi TA-esitys 2021	-691 877	292 000	-399 877
			2,05 muutos %

Oheismateriaalina ovat seuraavat asiakirjat:

Pöytäkirjan tarkastajat:

1. Nuorisopalveluiden palveluajatus ja perustehtävä, toimintasuunnitelma 2021-2024 ja tunnusluvut, teot ja mittarit vuodelle 2021

2. Talousarvioesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2022-2024

SIVISTYSJOHTAJA: Sivistyslautakunta hyväksyy esityksen osaltaan ja esittää edelleen, että valtuusto hyväksyy nuorisopalveluiden

1) palveluajatus ja perustehtävä, toimintasuunnitelma 2021-2024 ja tunnusluvut, teot ja mittarit vuodelle 2021

2) talousarvioesityksen vuodelle 2021 nettosummalla -399 877 € sekä taloussuunnitelman vuosille 2022–2024

Nuorisopalvelujohtajalle annetaan tarvittaessa oikeus tehdä teknisiä tarkistuksia talousarvioesitykseen.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin nuorisopalvelujohtaja Elisa Männistöä, joka poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen klo 16:31.

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021 – 2024

386/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 120

(Asian valmistelija Marja Ranta-Nilkku 040 642 9877)

Varhaiskasvatuspalvelut muodostavat kokonaisuuden, jonka osa-alueet ovat perhepäivähoito, päiväkotihoidot ja esiopetus, palvelusetelit, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalaisä, kotihoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha, avoin varhaiskasvatus / leikkikerhotoiminta sekä perhekeskus-/PerhePesä-toiminta.

Palveluiden piirissä olevien lasten määrä keskimäärin /kk			
	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Päiväkodit yht.	625	693	688
– kunnalliset	418	456	440
– yksityiset	207	237	248
Perhepäivähoito yht.	317	290	271
– kunnalliset	142	143	133
– yksityiset	175	147	138
Em. perhepäivähoito ja päiväkodit yhteensä	942	983	959
Yksityisen hoidon tuki	<5	5	5
Kotihoidon tuki	243	260	250
Avoin varhaiskasvatus: leikkikerhotoiminta	38	45	45
Kaikki em. yhteensä	1226	1293	1259
Perhekeskustoiminta ja PerhePesä (MLL)	-	arvio n. 100 lasta ja huoltajaa /vuosi	arvio n. 100 lasta ja huoltajaa /vuosi

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021:

TULOT	MENOT	NETTO
662 300 €	– 12 084 953 €	– 11 422 653 €
TA2020 / Ta2021 muutos (netto): 293 202 € (+ 2,6 %)		
Vuoden 2021 toiminta- ja taloussuunnitelmaesitys ei sisällä varausta mahdolliseen lisääntyviin varhaiskasvatuspaikkojen tarpeisiin.		

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021 sekä toimintasuunnitelmaesitys vuosille 2021-2024 ovat oheismateriaalina.

Asiakirja sisältää varhaiskasvatuspalveluiden perustehtävän ja palveluajatuksen, toiminnan painopistealueet, merkittävimmät muutokset suunnitelmakaudella ja tunnusluvut.

Varhaiskasvatuspalveluiden strategiset tavoitteet vuodelle 2021 ovat oheismateriaalina.

Henkilöstö ja henkilöstöesitys

Vuoden 2021 budjetoidut henkilötyövuodet ovat yhteensä 145 hlöä, joista vakinaista 125,5 henkilötyövuotta ja tilapäistä henkilöstöä 19,5 henkilötyövuotta. Näiden lisäksi budjettiin on arvioitu vuosiloma- ja muiden sijaisten määrärahantarve.

- Henkilöstöesitykset 1-3: (Oheismateriaalina).

Irtaimen omaisuuden hankintaesitykset 1-2. : (Oheismateriaalina)

SIVISTYSJOHTAJA:

Sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan ja esittää edelleen, että valtuusto hyväksyy varhaiskasvatuspalveluiden

1. Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioesityksen vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2021-2024 (Oheismateriaalina)

Oheismateriaalit:

- Varhaiskasvatuspalvelut Ta 2021 tulosalue yhteensä menolajeittain (Oheismateriaalina).
- Varhaiskasvatuspalvelut Ta 2021 toimintamudoittain ja menolajeittain (Oheismateriaalina).
- Palvelukuvaus vuodelle 2021 (Oheismateriaalina).

2. Varhaiskasvatuspalveluiden strategiset tavoitteet vuodelle 2021 (Oheismateriaalina).

3. Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstöesitykset 1-3 (Oheismateriaalina)

4. Varhaiskasvatuspalveluiden irtaimen omaisuuden hankinnan esitykset1-2: (Oheismateriaalina)

Sivistyslautakunta kiinnittää huomiota lasten oikeuteen saada lain edellyttämiä varhaiskasvatuspalveluita sekä riittävää tukea ja ohjausta turvallisissa, terveellisissä ja tarkoituksenmukaisissa toimintaympäristöissä.

Sivistysjohtajalle sekä varhaiskasvatusjohtajalle annetaan oikeudet tehdä tarvittaessa teknisiä tarkistuksia talousarvioesitykseen.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin varhaiskasvatusjohtaja Marja Ranta-Nilkkua, joka saapui kokoukseen asian käsittelyyn klo 16:31.

Markku Orpana saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 16:48.

Opetus- ja kulttuuriministeriön varhaiskasvatuspalveluille myöntämän valtion erityisavustuksen palauttaminen. "Koronaviruksen (COVID-19) aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen"

387/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 121

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 3.7.2020 Ylivieskan kaupungin varhaiskasvatuspalveluille valtion erityisavustuksen 36 500 € (Oheismateriaalina).

Päätöksen diaarinumero:

OKM/628/520/2020 (Jatkopäätös, varhaiskasvatus):

Koronaviruksen (COVID-19) aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen".

Erityisavustus on tarkoitettu poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa.

Myönnetyn avustuksen käyttöaika: 1.8.2020-31.7.2021

Hankehakemuksessa ilmoitettu avustuksen käyttötarkoitus:

Varhaiskasvatukseen rekrytoidaan varhaiskasvatuksen kuraattori.

Hankepäätöksen mukaan myönnettyä avustusta ei voi käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat ym.

Lisäksi OKM on kirjeellään 15.9.2020 (Oheismateriaalina) tarkentanut ohjeistusta valtionavustusten saajille mm. seuraavasti:

"Mikäli kunta tai muu opetuksen järjestäjä lomauttaa varhaiskasvatus- ja /tai opetushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin."

"Laskentaperusteet palautukselle: Mikäli varhaiskasvatus ja/tai opetushenkilökunnan lomautukset eivät kohdistu varhaiskasvatuspäiviin ja /tai opetuspäiviin avustusta ei tarvitse palauttaa. Avustusta ei tarvitse palauttaa, jos lomautukset on suoritettu avustuksen käyttöajan ulkopuolella."

Tehdyn kokonaisarvion mukaan saadun erityisavustuksen käyttämiselle sisältyy seuraavia näkökulmia ja mahdollisia riskejä mm. seuraavasti:

1. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä kanssa työskentelevä varhaiskasvatuksen kuraattori ei ole osa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä. Hän ei myöskään ole osa oppilashuollon henkilöstöä, koska varhaiskasvatuksen lainsäädäntö ei sisällä kuraattoritoimintaa.

2. Mikäli varhaiskasvatuksen kuraattori-nimikkeen muuttamisesta tehdään muutoshakemus OKM:lle, mahdollisen myönteisen päätöksen saamisen jälkeen rahoituksen käyttöaika jää lyhyeksi. Tästä johtuen muutoksenhaku ei olisi tarkoituksenmukaista.

3. Tarkentavassa ohjeessa lomautusten vaikutukset hankerahoitusten palautuksille antaa mahdollisuuden tulkinnoille.

4. Varhaiskasvatuksessa ei ole työssä tällä hetkellä kuraattoria, joten ko. ammattiryhmään varhaiskasvatuksessa ei kohdistu lomautuksia.

5. Vuoden 2021 osalta mahdollisista henkilöstön lomautuksista ei ole ole ennakkotietoa.

SIVISTYSJOHTAJA:

Sivistyslautakunta päättää palauttaa tehdyn kokonaisarvion johdosta varhaiskasvatukselle myönnetyn valtion erityisavustuksen 36 500 €, jotta vältetään valtion takaisinperinnän riskiltä tai mahdolliselta takaisinperinnältä.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin varhaiskasvatusjohtaja Marja Ranta-Nilkkua, joka poistui päätöksenteon jälkeen klo 17:05.

Opetus- ja kulttuuriministeriön esi- ja perusopetukseen myöntämä valtion erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen

388/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 122

(Asian valmistelija Kai Perttu, p. 044 4294314)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 3.7.2020 Ylivieskan kaupungin esi- ja perusopetukselle eri kohteisiin haettua valtion erityisavustusta yhteensä 183 000 € koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen.

Erityisavustus on tarkoitettu poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa.

Myönnetyn avustuksen käyttöaika: 1.8.2020-31.7.2021

Hankehakemuksessa ilmoitettu avustuksen käyttötarkoitus:

1. Kolmen resurssiopettajan palkkaaminen
2. Alakoulujen NEPSY-koordinaattorin palkkaaminen
3. Alakoulujen NEPSY-perhetyöntekijän palkkaaminen
4. Erityisopetuksen pienryhmien psyykkarin (psyk. esh) palkkaaminen
5. Henkilöstön NEPSY-koulutuksen järjestäminen
6. Yläkoululaisten Lukituki-hanke

Hankepäättöksen mukaan myönnettyä avustusta ei voi käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan palkkakustannuksiin kuten perhetyöntekijät, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat ym.

Lisäksi OKM on kirjeellään 15.9.2020 (Oheismateriaalina) tarkentanut ohjeistusta valtionavustusten saajille mm. seuraavasti:

"Mikäli kunta tai muu opetuksen järjestäjä lomauttaa varhaiskasvatus- ja /tai opetushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin."

"Laskentaperusteet palautukselle: Mikäli varhaiskasvatus ja/tai opetushenkilökunnan lomautukset eivät kohdistu varhaiskasvatuspäiviin ja /tai opetuspäiviin avustusta ei tarvitse palauttaa. Avustusta ei tarvitse palauttaa, jos lomautukset on suoritettu avustuksen käyttöajan ulkopuolella."

Ylivieskan kaupungin henkilöstön lomautukset koskevat avustushakemuksen toiminnoista suoranaisesti vain resurssiopettajia, joten kohtuullista olisi, että muiden hakuehdot täyttävien kohteiden avustukset jäisivät kaupungin koulutuspalveluiden käytettäväksi. NEPSY-toiminta ja Lukituki-hanke ovat kehittämishankkeita, joihin on joko palkattu erikseen hanketyöntekijät ja hankkeet voivat sisältää osa-aikaisia lisätehtäviä.

Liitteessä on tarkempi laskelma hakuehdot täyttävistä toiminnoista, ja sen mukaan kaupungin tulisi palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön 53'032 €.

SIVISTYSJOHTAJA: Sivistyslautakunta

1. merkitsee tiedoksi 15.9.2020 päivätyn OKM:n tarkentavan ohjeen valtionavustuksen saajille
2. päättää palauttaa opetushenkilöstön lomautusten vuoksi opetus- ja kulttuuriministeriöön 53'032 € koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen myönnettyä valtion erityisavustusta

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Koulutuspalveluiden talousarvioesitys vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2021-2024

390/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 123

Valmistelijat Kai Perttu, p. 044-4294314 ja
Tuomo Kallio, p. 044-4294315

Kaupunginhallitus on antanut hallintokunnille vuoden 2021 talousarvion laadintaohjeet sekä tavoitekehityksen. Ohjeiden mukaan talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden laadinnassa on huomioitava Ylivieskan strategia.

Kaupunginhallituksen ja talousjohdon antama ensimmäinen talousarvioketä

	Tp 2019	TA 2020	Kehys	TA RAAMI - 2020	Muutos TA 2020/ TAE	VRT TP -19
Tulot	1 228 925	1 033 960	0	1 033 960	0	0,0 %
Menot	23 673 664	23 947 160	1 205 295	25 152 455	1 205 295	5,0 %
Netto	-22 444 739	-22 913 200	-1 205 295	-24 118 495	-1 205 295	5,3 %
JOSTA SISÄISET VUOKRAT, SIIVOUS JA UUSIEN KOULUJEN YLLÄPITOVUOKRA					824 781	
josta edelleen pääomavuokrien osuus			544 215			
ylläpítovuokran osuus, joka sis. koulujen automatiikka, lukitus ja av-/ict-järj. leasing					280 566	

Uusien kiinteistöjen pääomakustannukset ja ylläpítovuokrat vievät esítetystä talousarvion raamista 824.781 euroa. Tämän jälkeen raamin muutos olisi 380.500 euroa. Tällä summalla tulisi kattaa koulutuspalveluiden palkkojen sopimuskorotukset, oppilas – ja opiskelijamäärän kasvun kustannukset ja toiminnalliset muutokset. Suurimpia muutoksia ovat uudet koulut ja niiden varustaminen oppilaille ja myös muiden kuntalaisten käyttöön. Lisäksi oppivelvollisuuden laajentaminen ts. lukiokoulutuksen maksuttomuus opiskelijoille lisää pakosta kaupungin kustannuksia. Lukiolaisille on hankittava opetusmateriaalit ja välineet vaihteittain syksystä 2021 alkaen.

Koulutuspalveluiden tämän vuoden alkuperäisiin palkkakustannuksiin sopimuksen mukaiset palkkojenkorotukset ovat minimissään noin 304.700 euroa. Tästä voidaan todeta, että talousarvion ensimmäinen raami ei ole mahdollista toteuttaa.

Kustannuksia lisäävät mm. seuraavat tekijät:

- Sisäisten kustannusten, HETA- palveluiden, JOKI-ICT:n kustannusten nousu, leasing-kustannusten nousu
- Oppilashuollon kustannusten nousu – kuraattorien palkkakustannukset koko vuodelle

- Perusopetuksen oppilasmäärän nousu on arvoitu noin 30 - 40 oppilasta, joka edellyttää lisäresurssia ja nostaa opetuksen-kustannuksia sekä vaikuttaa myös tukipalveluiden kysyntään ja aiheuttaa kustannuspaineita
- Lukion opiskelijamäärä on jatkossa 320 – 330 oppilasta, joka edellyttää lisää opetusresurssia
- Oppivelvollisuuden laajentaminen 2- asteelle on tulossa voimaan suurella todennäköisyydellä 2021 syksyllä. Tämä nostaa lukion kustannuksia, koska lukio-opetuksen kaikki oppimateriaali sekä välineet muuttuvat maksuttomaksi. Näiden kustannusten arviointi on tässä vaiheessa haastavaa, kun uudistuksen kaikkia vaikutuksia ei ole tiedossa, eikä toiminnallisia muutoksia ole ehditty selvittää.
- Uudet koulut on varustettava uusien oppimisympäristöjen mukaisilla välineillä. Taanilan koulu aloittaa täysin uutena kouluna. Kaisaniemeen voidaan siirtää Jokirannan koulun välineistöä, mutta osa opetusvälineistä on uusittava vastaamaan tämän ajan vaatimuksia. Jokirannan koulun kalusto oli jo vanhaa, eikä kaikkia kalusteita voitu edes siirtää väistötiloihin.

Yleissivistävän koulutuksen talousarvion laadinta on tässä poikkeuksellisessa tilanteessa erittäin haastava prosessi, eikä kaikkia määrärahoja ei ole ollut mahdollista toteuttaa. Talousarvion laadintaa vuodelle 2021 sisältyy lukuisia epävarmuuksia. Uusien koulujen toiminnan suunnittelua on vaikeuttanut pitkään keväälle jatkunut poikkeustila ja syksyille ajoittuneet henkilöstön lomautukset. Henkilöstöresurssia ei ole ollut parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä koulujen suunnitteluun ja erityisesti pedagogiseen suunnitteluun.

Palkkakustannusten arviointi vuodelle 2021 on ollut erittäin haastavaa ja sisältä myös riskiä, ettei siinä ole voitu onnistua parhaalla mahdollisella tavalla. Vuoden 2020 palkkakustannusten kehitystä tai ennustetta ei ole voitu käyttää apuna laadittaessa vuoden 2021 talousarvioesitystä, koska vuodelle 2020 kohdistuu merkittäviä palkkakustannusten säästöjä. Palkkakustannuksia vähentävät työnteon keskeytykset ja lomautukset, joiden toimeenpano ajoittuu syys- ja talvikauteen. Henkilöstömenojen todelliset säästöt ovat selvillä vasta vuoden lopussa.

Lisäksi Hetan palkkaraportit syyskuulta sisälsivät opettajien ja ohjaajien tehtäväkohtaisiin palkkoihin tehtyjä vähennyksiä (lomautukset ym.). Palkkaraporttien mukaisia listauksia ei ole tämän takia voitu hyödyntää kuten aikaisempina vuosina. Tämän ongelman takia palkkakustannusten osalta on jouduttu arvioimaan vuoden 2021 palkkojen muutoksia osin ” käsityönä”.

Tuloja ennakoidaan kertyvän kuluvaa vuotta vähemmän johtuen hanketoiminnan supistumisesta. Tähän on vaikuttanut Korona-pandemia. Hanketuottojen osalta on syytä noudattaa va-

rovaisuuden periaatetta avustusten ennakokirjaamisessa. Käyttötalouden valtionosuudet sekä tulot ja menot ovat arvoitu vuoden 2020 tasolle, koska Kuntaliitto ei ole toimittanut ennakkotietoa vuodelle 2021. Iltapäivätoiminnan maksujen osalta talousarvioon sisältyy riski, että maksut eivät toteudu ennakoidusti. Syynä voi olla, että lapsia on iltapäivätoiminnassa ennakoitua vähemmän johtuen Korona- pandemiasta. Koululaisten iltapäivätoiminnan maksujen tarkistuspäätös koskien lukuvuotta 2021–2022 tehdään erikseen.

Oppilashuollon osalta keskeinen muutos on neljännen kuraattorin koko vuoden palkkakustannus sekä sopimuksen mukaiset palkkojen korotukset oppilashuollon henkilöstölle. Muutoin toiminnassa ei ole oleellisia muutoksia. Talousarvioesityksessä ei ole varauduttu yhtään oppilashuollon palveluiden kysynnän kasvuun, esimerkiksi koulunkäynninohjaajien määrän muutoksiin tai lastensuojelulain mukaisten sijoitusten lukumäärän kasvuun.

Koulutuspalveluiden talousarvioesityksen nettosumma 22.577 035 euroa. Talousarvion loppusuman nettomuutos vuoteen 2020 on 7,26%, josta merkittävä osan selittyy pääomakustannusten ja sisäisten kustannusten sekä ICT- palvelut ja leasing-kustannusten nousulla. Lisäksi kustannuksia nostavat toiminnallisissa muutokset eli oppilas- ja opiskelijamäärän kasvu ja uusien koulujen oppivälineiden hankinnat.

	TA 2020	TAE 2021	Muutos
menot	23 947 160	25 509 395	1 562 235
tulot	1 033 960	932 360	-101 600
netto	22 913 200	24 577 035	1 663 835

Ennusteiden valossa

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden määrä on ennusteiden mukaan kasvamassa noin 30 - 40 oppilaalla.

Alustava oppilasennuste ulottuu lukuvuoteen 2026–2027 ja sen mukaan oppilasmäärä kasvaa ainakin kahden seuraavan vuoden ajan noin 40-50 oppilaalla. Ennustejakson aikana oppilasmäärä kääntyy lukuvuonna 2024-25 laskuun. Vuosien 2015-20 aikana väestökehitys Ylivieskassa on aiempiin vuosiin verrattuna jonkin verran tasaantunut ja se aiheuttaa haasteita tulevan ennustamiselle.

Koulujen tilaongelmat helpottavat osittain elokuusta 2021 alkaen, jolloin Taanilan ja Kaisaniemen koulut otetaan opetuskäyttöön. Nykyisistä lisätiloista luovutaan ainakin lukion, Jokirannan ja Ojakylän koulujen osalta. Tilamuutoksista aiheutuvat tarkemmat järjestelyt valmistellaan vuodenvaihteen 2020-21 tienoilla.

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut vuoden 2014 pohjalukemasta 233 vuoteen 2020 noin 315:en, ja sen voi ennustaa edelleen kasvavan syksyllä 2021. Opiskelijamäärän kasvusta huolimatta lukion kustannuskehitys esimerkiksi opetuksen resurssien osalta on ollut maltillista. Syksyllä 2021 lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat kuuluvat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin ja heidän lukio-opintonsa ovat maksuttomat. Talousarviota 2021 laadittaessa ei ole vielä tarkempaa arviota kustannusvaikutuksista Ylivieskan lukion osalta.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat aiheuttavat edelleen paineita määrärahoihin mm. sähköisen ja painetun oppimateriaalin hankkimisen ja päivittämisen sekä opettajien digiosaamisen kehittämisen vuoksi. Opetussuunnitelmiin sisältyvät koulun toimintakulttuurimuutokset edellyttävät myös henkilöstön muutos- ja täydennyskoulutusta, jota järjestetäänkin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa.

Henkilöstö

Henkilöstöesitys (oheismateriaalina) pohjautuu lain vaatimukseen, jonka mukaan virka- ja työsuhteet, joiden määräaikaaisuudelle ei ole perusteita, tulee vakinaistaa.

Lisäksi oppilasmäärän kasvusta johtuva palvelun kysynnän kasvu, kouluverkkomuutos sekä oppimisen erityisen tuen ja psykososiaalisen tuen tarpeen kasvu edellyttävät lisää henkilöstö-resursseja.

Henkilöstöesitys vuodelle 2021 sisältää kolme luokanopettajaa, yhden aineenopettajan, yhden erityisopettajan sekä yhden koulusihteerin. Vakanssien tarkemmat perustelut ja kustannusvaikutukset suunnitelmakaudella käyvät ilmi liitteistä.

Investoinnit

Koulurakentamisen investointikohteiden osalta voidaan todeta, että Taanilan ja Kaisaniemen koulun elinkaarimallien mukainen suunnittelu ja rakentaminen jatkuu. Opetus alkaa uusissa oppimisympäristöissä elokuussa 2021. Uusien koulujen osalta teknisen palveluiden talonrakennuksen investointimäärärahoihin sisältyy rakentamiskustannukset, opetustilojen ensisijainen opetusvälineistö ja -kalusto sekä irtokalusteet ja ict-ratkaisu. Irtokalusteisiin ja välineisiin on varattu yhteensä 1.620.000 euroa.

Sivistyslautakunta pitää äärimmäisen tärkeänä, että uusin kouluinvestointien kokonaismäärärahaan (talonrakennusinvestoinnit) varataan riittävät määrärahat koulujen ensikertaiseen kalustamiseen ml. kiinto- ja irtokalusteet sekä välineistö, erityisesti erikoistilojen ja

-luokkien, kuten esimerkiksi liikuntasalit, sekä musiikki- ja taito- ja taideaineiden tilat, jotka tulevat kaikkien kuntalaisten käyttöön

Koulutuspalveluiden osalta ei tehdä erillistä irtaimen omaisuuden esitystä. Jokirannan koulun vapautuvaa kalustoa siirretään tarpeiden mukaan muille kouluille ja lukiolle.

Sivistysjohtaja ja talouspäälikkö esittelevät talousarvion ja -suunnitelman tarkemmin kokouksessa.

SIVISTYSJOHTAJA: Lautakunta hyväksyy osaltaan ja esittää edelleen, että valtuusto hyväksyy yleissivistävän koulutuksen

1) strategian, palveluajatuksen ja strategiset tavoitteet (oheismateriaalina)

2) talousarvioesityksen vuodelle 2021 sekä taloussuunnitelman vuosille 2021–2024 (oheismateriaalina)

3) henkilöstöesityksen (oheismateriaalina)

4) tunnusluvut (oheismateriaalina)

Sivistyslautakunta kiinnittää huomiota oppilaiden oikeuteen saada lain edellyttämää opetusta sekä riittävää tukea ja ohjausta turvallisissa, terveellisissä ja tarkoituksenmukaisissa oppimisympäristöissä.

Sivistysjohtajalle sekä talouspäälikölle annetaan oikeudet tehdä tarvittaessa teknisiä tarkistuksia talousarvioesitykseen.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Yleissivistävän koulutuksen talousraportti 30.8.2020

389/1.05/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 124

(Asian valmistelija Tuomo Kallio, puh. 044 4294 315)

Talouden toteutumaraportti elokuulta on valmistunut. Palkkaraportit syyskuulta ovat tiedossa. Koulujen kirjallisuus-, tarvike- ja työainehankinnat ovat pääosin tehty, mutta eivät näyt vielä talousraporteissa. Alkuvuoden palkkojen toteutumat ilman lomapalkkojen jaksotusta ovat toteutuneet hiukan alle laskennallisen. Palkkojen alhaisempi toteutuma johtuu henkilöstöön kohdistetuista säästötoimista, palkanmaksun keskeytyksistä ja lomautuksista. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten neuvottelujen alustavat ratkaisut ovat selvillä KVTES palkat nousevat 1.8.2020 alkaen 1.22 %, OVTES: n korotukset ovat peruskouluissa ja lukioissa 0,87 % ja lisäksi OVTES- sopimukseen tulee jotain muita muutoksia ja korotuksia, jotka nostavat opettajien palkkakustannuksia. Opettajien TVA- korvaukset maksetaan takautuvasti vasta lokakuussa, joten niiden vaikutukset eivät ole näkyvisä palkkaraporteissa ja ei myöskään talouden toteutumaraporteissa.

Käyttötalouden valtionosuuksien sekä tulot että menot näyttäisivät toteutuvan ennakoidun mukaisesti. Tulojen kertymä painottuu osin loppuvuoteen. Esimerkiksi lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten laskutus tehdään vasta tilinpäätöksen yhteydessä. Iltapäivätoiminnan tuotot ovat kevään osalta romahtaneet, kun IP- toiminta käytännössä lähes loppui. Syksyn osalta iltapäivätoiminnan kysyntä on vähentynyt jokin verran. Maksutuotot eivät tulle toteutumaan ennakoitulla tavalla. Eräiden hankkeiden avustuksia joudutaan myös palauttamaan, joka vähentää myös tuloja.

Elokuun lopullinen talouden toteutuma:

Käyttötalous	TA 2020	TOT 8/ 2020	TOT %	Lask.tot	ALI/Yli lask tot
Menot	-23 947 160	-15 372 994	64,2 %	-15 964 773	591 780
Tulot	1 033 960	929 510	89,9 %	689 307	240 203
Netto	-22 913 200	-14 443 484	63,0 %	-15 275 467	831 983

Taulukko sisältää alustavan lomarahojen jaksotuksen. Laskennallisesti talouden toteutumaprosenttien tulisi olla 66,7 %. Elokuun nettototeutuma on 63,0%. Talousarvion laadinnan loppu vaiheessa käyttötalouteen tehtiin vielä lähes -400.000 euron talouden sopeuttamistoimet eli menojen leikkaukset, joiden toteuttaminen koskee pääosin syksyä 2020. Elokuun talouden toteutumassa ei näy vielä valtuuston tekemä määrärahojen lisäleikkausta, joka oli -530.070 euroa. Tämä perustuu oletukseen, että vuonna 2020 sataisiin em. summa säästymään lomautuksista ja muista henkilöstösäästöistä. Lopulliset henkilöstösäästöt selviävät vasta loppuvuodesta, kun lomautukset ovat ohi.

Talouden liikkumavara on olematon, ottaen huomioon syksyllä kasvaneen oppilasmäärän ja lähtökohtaisesti tiukan talousarvion. Tulosten osalta osa hanketoiminnan avustuksista siirtynee seuraavalle toimintavuodelle. Tämän hetken talousraporttien ja toiminnan perusteella ei voida tehdä tarkkaa ennusteta loppu vuoden talouden toteutumasta.

Poikkeusolojen järjestelyt ovat työllistäneet koulutuspalveluiden johtoa ja kouluja poikkeuksellisen paljon. Lisäksi syksyn haasteena ovat kaupungin lomautuspäätökset, jotka tuovat erityiset haasteet opetuksen järjestämiseen sekä edelleen jatkuva koronapandemia. Eräille kouluille on hankittu lisää kalusteita, jotta koulutyö voi syksyllä alkaa. Sivistyspalveluiden irtaimen omaisuuden investoinnit ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Esityslistan oheismateriaalina ovat elokuu lopullinen talousraportti. Talouspäällikkö antaa tarkemman talouden tilannekatsauksen kokouksessa.

SIVISTYSJOHTAJA: Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi talousarvion toteutumisraportit sekä saattaa ne edelleen kaupunginhallituksen tiedoksi.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Luokanopettajan sivutoimi-ilmoitus

361/2.10/2020

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 125

(Asian valmistelija Kai Perttu, puh. 044 4294 314)

Sivistyslautakunnalle on saapunut 22.9.2020 lukuvuotta 2020-2021 koskien luokanopettaja Elina Sydänmetsän sivutoimi-ilmoitus:

"Opetan lukuvuonna 2020 – 2021 Ylivieskan seudun kansalaisopistossa pianonsoittoa. Opetuspaikka Raudaskosken koulu. Oppilaita 12. Opetusta viikottain 3h. Sivutoimen kesto 15.9.2020–13.4.2021."

SIVISTYSJOHTAJA: Sivistyslautakunta merkitsee sivutoimi-ilmoituksen tiedoksi ja päättää, että mahdollisesti virka-aikana tapahtuvasta toiminnasta tulee tehdä asianmukaiset virkavapausanomukset ja -päätökset.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

Sivistysjohtajan tilannekatsaus

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 126

Sivistysjohtaja antaa ajankohtaisista asioista tilannekatsauksen.

SIVISTYSJOHTAJA: Lautakunta merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi.

PÄÄTÖS: Merkittiin tiedoksi.

Sivistyslautakunnan viranhaltijapäätökset

Sivistyslautakunta 15.10.2020 § 127

Sivistysjohtaja	
Henkilöstön hankinta/palkkaus	
§ 69-73	1.10.2020 - 6.10.2020
Palvelupäällikkö	
Henkilöstön hankinta/palkkaus	
§ 19	30.09.2020
Perhepäivähoidon ohjaaja	
Muut henk. asiat	
§ 6	2.10.2020
Päiväkodin johtaja	
Hankinnat	
§ 33	22.9.2020
§ 35	5.10.2020
Muut henk. asiat	
§ 34	29.9.2020

PUHEENJOHTAJA: Sivistyslautakunta merkitsee viranhaltijapöytäkirjat tiedoksi ja päättää, ettei niiden ottokelpoisia päätöksiä oteta kuntalain 92 §:n perusteella sivistyslautakunnan käsiteltäväksi.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Pöytäkirja on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon kaupungin kotisivuille **20.10.2020**.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 116-124, 126-127 HVall 3 §:n 1 mom/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet
----------------------------	---

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

	Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu ja jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Jos kyseessä on kuntien yhteisen toimielimen päätös, oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen. Pykälät 125 Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään Ylivieskan kaupungin sivistyslautakunta Kyöstintie 4 84100 Ylivieska kirjaamo@ylivieska.fi Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle määrääjän viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä kunnan verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa.
--	--

VALITUSOSOITUS

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

	Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen. Jos kyseessä on kuntien yhteisen toimielimen päätös, myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen. Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen valitusviranomaisen on Pohjois-Suomen hallinto-oikeus. Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
--	---

Pöytäkirjan tarkastajat:

	Kunnallisvalitus, pykälät Hallintovalitus, pykälät Valitusviranomainen Pohjois-Suomen hallinto-oikeus PL 189 (Isokatu 4) 90101 Oulu Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi Puh. 029 56 42800 Fax. 029 56 42841 Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämistä, jollei muuta näytetä. Hallintolain mukaista todisteellista tiedoksiantoa voidaan myös käyttää. Tiedoksiannon saajan suostumuksella päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisesti siten kuin laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa säädetään. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä kunnan verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa. Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen kaikkien valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville kunnan verkkosivuille yleiseen tietoverkkoon.
--	--

Julkista hankintaa koskeva valitus	Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymättömän voi tehdä hankintalain 132 - 135 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankintoaikaisun. Hankintoaikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Hankintoaikaisu, pykälät Hankintoaikaisuviranomainen Viranomainen Osoite 84100 Ylivieska kirjaamo@ylivieska.fi Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain mukaisen kynnysarvon. Valitus Markkinaoikeudelle on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Pykälät Valitusviranomainen Markkinaoikeus Radanrakentajantie 5 00520 Helsinki sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi puh. 029 56 43300 fax. 029 56 43314
---	---

Valituskirja	Valituskirjassa on ilmoitettava – valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite – päätös, johon haetaan muutosta – miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi – muutosvaatimuksen perusteet Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.				
Valitusasia- kirjojen toimit- taminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. <table border="1" data-bbox="311 660 1548 884"> <tr> <td data-bbox="311 660 1197 750">Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite</td><td data-bbox="1197 660 1548 750">Pykälät</td></tr> <tr> <td data-bbox="311 750 1197 884">Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾: nimi, osoite ja postiosoite</td><td data-bbox="1197 750 1548 884">Pykälät</td></tr> </table>	Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät
Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät				
Valitusasiakirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät				
Lisätietoja	Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain nojalla muutoksenhakijalta peritään kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.				

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.

Liitetään pöytäkirjaan